

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.168/2015/4.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2015. április 22. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2015. április 27-én kihirdette a következő

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2015. február 2. napján kihirdetett 24.B.504/2014/34. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott sértett sérelmére véghezvitt cselekményét folytatólagosan elkövetett testi sértés bűntette kísérletének (Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés első fordulat), sértett sérelmére megvalósított cselekményét pedig emberölés bűntettének kísérleteként (Btk. 160. § (1) bekezdés) minősíti.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 7-7 (hét-hét) évre súlyosítja.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 10.000 (tízezer) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel,

Indokolás:

A Debreceni Törvényszék vádlottat 2 rb. testi sértés bűntettének kísérlete (Btk. 164. § (1), (3) bekezdés) - melyből 1 rb. cselekmény folytatólagosan elkövetett - miatt halmazati büntetésül 1 év 8 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a kiszabott büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés tartamába beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Az eljárás során lefoglalt baltákat elkobozta és kötelezte a vádlottat 407.965 Ft bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, részbeni megalapozatlanság és a cselekmények téves minősítése miatt, a minősítés megváltoztatása és a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében (36. és 38. számú elsőfokú bírósági iratok). A jogorvoslat indokai szerint vádlott által 2013. március 8. napján elkövetett cselekmény helyesen a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés bűntette kísérletének, a 2013. augusztus 6-i cselekmény pedig a Btk. 160. § (1) bekezdése szerinti emberölés bűntettének kísérleteként minősül. Erre tekintettel indokolt a minősítést érintő ítéleti rendelkezés megváltoztatása, emellett a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának lényeges súlyosítása.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.424/2014/3-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartva indítványozta a vádhatósági perorvoslat szerint a cselekmények minősítésének megváltoztatását és a büntetések tartamának felemelését.

A nyilvános ülésen az ügyész a vádhatósági fellebbezést, illetve az átiratában foglaltakat fenntartva az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, a cselekmények minősítésének módosítását, a büntetés súlyosítását, egyéb részekben a határozat helybenhagyását indítványozta.

A védő az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. A vádlott korábbi védekezését fenntartva, továbbra is vitatta, hogy szándékosan sebezte meg fiát, cselekményét egyébként megbánta felszólalásában.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábrá az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírálta. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást nagy alapossággal, a perrendi szabályok megtartásával folytatta le.

Az ítéleti tényállás megállapításakor azonban eljárási szabályt sértett, amikor a 2013. augusztus 6-i cselekménnyel kapcsolatosan a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség B.3009/2013/21. számú vádirati tényállásától eltérve az ítélet 6. oldal 5. bekezdésében megállapította, hogy vádlott és fia, kölcsönösen bántalmazni kezdték egymást pusztá kézzel és ököllel, mely verekedésnek a rendőri intézkedés vetett véget. Ilyen eseményeket a vád nem tartalmaz és a követett bírói gyakorlat szerint a bíróság a tettazonosság (Be. 2. § (3) bekezdés) sérelme nélkül nem állapíthat meg ítéletében vádirati tényleírás hiányában olyan tényeket, melyek önálló büntetőjogi értékelést vonhatnak maguk után. Jelen esetben a főcselekménytől időben elváló cselekménysor alkalmas lehet a garázdaság vétségének a megállapítására. Az ítéletábrá álláspontja szerint az idézett események tényállásba foglalása a tettazonosság személyi és tárgyi hatókörére is kihat, függetlenül attól, hogy a törvényszék a cselekményt külön nem minősítette. Mindez azonban az ítéletre érdemben nem volt kihatással, a kérdéses tényállásrész ugyanakkor a történeti tényállás részét nem alkothatja.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdése értelmében, a másodfokú eljárásban is irányadó. A tényállásból az ítéletábrá ugyanakkor az előbbiekben részletezett eljárási szabálysértés folytán mellőzi a 6. oldal 5. bekezdésének második mondatát. Mellőzi továbbá a vádlott szándékára vonatkozó tényállásrészeket és azokat a jogi indokolás részének tekinti (4. oldal 4. bekezdés, 5. oldal 1. bekezdés, 6. oldal 3. bekezdés). A követett bírói gyakorlat szerint egyes „tudati tények” a tényállás részét alkothatják, mint például a család szándék felismerése, e körbe azonban a vádlotti szándék és annak formája nem tartozik, az tisztán olyan jogkérdés, mellyel az ítéletnek a jogi indokolás körében kell foglalkoznia.

A törvényszék a tényállás megállapítása szempontjából lényeges bizonyítékokat számba vette és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint törvényesen értékelte. Részletesen vizsgálta a vádlott védekezését, mint ahogy a cselekményekről információt szerző tanúk vallomását, az orvosszakértői bizonyítás anyagát, a releváns tárgyi bizonyítékokat és okiratokat. A vádlott ugyan vitatta felesége baltával történt bántalmazását, azonban az elsőfokú bíróság helyes ténybeli következtetéssel állapította meg a tényeket a helyszín adatai, a lefoglalt balták, mint nyomhordozók által viselt nyomok, és különösen tanúvallomása, valamint az orvosszakértői vélemény alapján. Megalapozottan vetette el a vádlottnak sértett kaszával történő megsebzésével kapcsolatban előterjesztett védekezését is. A vádlott vétlen sérülés okozásról vallott, azonban a szakértő tárgyalási

véleménye hitelt érdemlően erősítette meg a vádban foglaltakat. Az ügyben a cselekmények szemtanúi, a sértettek a hozzátartozói minőségük folytán a Be. 82. § (1) bekezdés a) pontja által biztosított mentességi joguk alapján törvényesen tagadták meg a tanúvallomást, miáltal nyilvánvalóan szűkült a terhelő bizonyítékok köre, de ennek ellenére a törvényszék kifogástalan indokát adta, hogy a felhasználható törvényes bizonyítékok is elégségesek a vád bizonyítására. Az elsőfokú bíróság a tényállás tekintetében az indokolási kötelezettségének döntően hibátlanul eleget tett.

Az indokolás az ítélet 6. oldalának 8. bekezdésében - osztva a fellebbviteli főügyészi álláspontot - csak annyiban helyesbítendő, hogy a 2013. augusztus 6. napján a vádlott sérelmére elkövetett bántalmazás miatt 2013. augusztus 7-én joghatályos magánindítványt terjesztett elő könnyű testi sértés vétsége miatt (Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság nyomozási irata 127. lap, utolsó bekezdés). A vád ugyan tartalmazza e sértett bántalmazását, de az ügyész a vádképviselőt nem vette át, törvényes vád ekként e cselekményrészre nincs, a büntetőjogi felelősség megállapítására értelemszerűen e körben nem volt lehetőség, így az ügyész egyébként iratszerű észrevétele érdemi kihatással nem volt a felülbírálatra.

A törvényszék a 2013. augusztus 6-i elkövetési időre tekintettel helyesen alkalmazta a 2013. július 1-jén hatályba lépett Btk.-t. Törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, azonban a cselekmények minősítése nem felel meg az anyagi jognak.

A tényállás első részét alkotó, sérelmére 2013 márciusában baltával elkövetett cselekmények helyesen a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés első fordulata szerint minősülő - a Btk. 6. § (2) bekezdésére figyelemmel folytatólagosan elkövetett - életveszélyt okozó testi sértés büntettének Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti kísérletét valósították meg. A vádlott a sértettet mindkét alkalommal, legalább közepes erővel, baltával bántalmazta, részben fejtájékon. Súlyos sérülés ugyan nem alakult ki, de a használt eszközök, a célzott testtájék, a kifejtett erőbehatás folytán megalapozottan vonható arra következtetés, hogy a vádlott szándéka kiterjedt az életveszélyes eredmény bekövetkezésére. A baltával fejre támadás a természetes szemlélet által is életveszélyes sérülést idézhet elő. Az erőhatások száma, valamint a súlyos, életveszélyes sérülés kialakulásának hiánya miatt az ítélőtábla e cselekményeknél ölési szándék megállapítására viszont nem látott alapot.

Az elsőfokú bírósággal egyetértett a másodfokú bíróság, hogy sérelmére elkövetett cselekmények a Btk. 6. § (2) bekezdés értelmében a folytatólagosság törvényi egységébe olvadnak. Az elkövető ugyanis ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközökben többször követett el. Nem osztotta a másodfokú bíróság az ügyészi álláspontot, hogy e körben bűnhalmazat létesült. A bántalmazásra mindkét esetben családi veszekedés során került sor, ezért az egységes akarat elhatározás az irányadó tényállás tükrében egyértelműen megállapítható.

sérelmére elkövetett cselekmény törvényes minősítése pedig a Btk. 160. § (1) bekezdése szerinti emberölés büntettének befejezett és relatíve távoli kísérlete. A vádlott egy nagyméretű kaszával, közepes erővel sújtott a sértett fej-nyak tája felé, mely ütéssel a sértett a karjával védett ki, azon kiterjedt sebzést elszenvedve. A vádlott eshetőleg ölési szándéka a másodfokú bíróság álláspontja szerint kétségtől feltehető. A használt eszköz, az erőbehatás mértéke, az elkövetési magatartás jellege, a súlyosabb sérülést elhárító sértetti védekezés külön és együttesen is megerősítik az ölési szándékot. A követett bírói gyakorlat az ilyen jellegű veszélyes eszközzel fejre, nyakra támadást rendszerint emberölés kísérletének minősíti. Téves az elsőfokú bírósági álláspont, hogy életveszélyes vagy halálos eredmény semmiképp sem alakulhatott volna ki. Ezt a megállapítást cáfolja az orvosszakértői bizonyítás anyaga, de egyébként sem vitás, hogy ilyen erejű kaszavágás a

nyakat, vagy fejet érve, figyelemmel e testtájakon található anatómiai képletekre, halálos sérülést idézhet elő.

A kifejtettek alapján az ítéletábra a vádlott cselekményét, nagyrészt egyetértve az ügyészi fellebbezésben foglaltakkal, súlyosabban minősítette.

A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta. Helytállóan azonban nem a vádlott által használt eszközök élet kioltására alkalmas volta, hanem különösen veszélyes jellege, azok elleni védekezés nehézsége súlyosít. Az elsőfokú bíróság a cselekmények törvényes minősítésére is tekintettel, túl enyhe büntetést szabott ki, melynek lényeges súlyosítása indokolt. A hozzátartozók sérelmére súlyos, élet és testi épség elleni bűncselekmény kísérletét elkövető vádlottal szemben a büntetési célok csak viszonylag hosszabb tartamú szabadságvesztéssel érhetők el, ezért a másodfokú bíróság a börtönbüntetés tartamát, és emellett a közügyektől eltiltást 7-7 évre súlyosította. E büntetés már tett arányos, szükséges és egyben elégséges a büntetési célok elérésére és összhangban áll a büntetéskiszabási elvekkel is.

Az ítélet egyéb, a lefoglalt bűnjelekre, és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései mindenben törvényesek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdés alkalmazásával - helytálló indokai alapján is - helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő eljárásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget a bűnösnek kimondott vádlott viseli a Be. 338. § (1) bekezdése alapján.

Debrecen, 2015. április 27.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

Dr. Háger Tamás sk. . Gömöri Olivér sk.
előadó bíró bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 24.B.504/2014/34. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2015. április 27.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó